

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 74.3-75.4.1

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2021-22.

2. Ο Νικόστρατος έχει φτάσει στην Κέρκυρα με σκοπό να επιτύχει συμφιλίωση μεταξύ των αντιμαχόμενων παρατάξεων και να εξυπηρετήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συμφέροντα της Αθήνας. Προτείνει και μετά από επίπονες και μακρές προσπάθειες (*ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει*) επιτυγχάνει συμφωνία ειρήνευσης με δύο όρους: α) να δικαστούν οι δέκα πρωταίτιοι, δηλαδή αυτοί που πήραν μέρος στη σφαγή του βουλευτηρίου και στις μάχες, και β) να μετατραπεί η αμυντική συμμαχία (*ἐπιμαχία*) της Κέρκυρας με την Αθήνα σε πλήρη συμμαχία (*ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν*). (μονάδες 4)

Ο Νικόστρατος με διαλλακτικότητα και διπλωματική ευστροφία προσπαθεί να συμβιβάσει δημοκρατικούς και ολιγαρχικούς και ταυτόχρονα να ισχυροποιήσει τους δεσμούς Κερκυραίων και Αθηναίων πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον της πατρίδας του. Οι Αθηναίοι με τη συμφωνία αυτή επιτυγχάνουν την προσάρτηση της Κέρκυρας στην Αθηναϊκή συμμαχία. Παράλληλα, η διατήρηση της ειρήνης στο νησί εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Αθήνας, καθώς οι Κερκυραίοι θα αποτελούν στο εξής σταθερό σύμμαχο και θα μπορούν να συμμετέχουν με ακέραιες τις δυνάμεις τους στον πόλεμο κατά των Πελοποννησίων. Η συμφιλίωση των δύο πολιτικών παρατάξεων αποτελούσε προϋπόθεση, ώστε η συμμαχία Αθήνας-Κέρκυρας να συναντήσει την ευρύτερη δυνατή αποδοχή. Η συμφιλίωση αυτή ήταν ωφέλιμη και για την Κέρκυρα, γιατί έδινε τέλος σε έναν καταστροφικό εμφύλιο πόλεμο, που διαρρήγγυε την κοινωνική συνοχή. (μονάδες 6)

3. Ενώ ο Νικόστρατος, έχοντας εξασφαλίσει συμφωνία ειρήνευσης, επρόκειτο να αποπλεύσει από την Κέρκυρα, οι αρχηγοί των δημοκρατικών τον πείθουν να αφήσει στο νησί πέντε αθηναϊκά πλοία. Στη θέση τους οι ίδιοι θα του έδιναν ίσο αριθμό κερκυραϊκών πλοίων, επανδρωμένων με κερκυραϊκά πληρώματα. Οι δημοκρατικοί φαίνεται ότι θεωρούσαν την παρουσία των αθηναϊκών πλοίων στην Κέρκυρα ως εγγύηση για τη διατήρηση της εξουσίας τους και ως αποτρεπτικό μέσο της

επιθετικότητας των αντιπάλων τους. Παράλληλα, επανδρώνοντας τα κερκυραϊκά πλοία με ολιγαρχικούς επιδιώκουν να εκτοπίσουν τους αντιπάλους τους και συνακόλουθα να αποδυναμώσουν την ολιγαρχική παράταξη στο νησί. Οι ηγέτες των δημοκρατικών δεν αποσκοπούσαν μόνο στην πολιτική τους επικράτηση, αλλά εκδικούμενοι τους πολιτικούς αντιπάλους τους επιδίωκαν την εξόντωσή τους.

4. Ο εμφύλιος της Κέρκυρας δίνει τη δυνατότητα στον Θουκυδίδη να διατυπώσει τις γενικές παρατηρήσεις του για την ανθρώπινη φύση κατά τη διάρκεια του πολέμου. Αν και οι δημοκρατικοί φαίνεται να έχουν εξασφαλίσει την πολιτική τους επικράτηση στην Κέρκυρα, φοβούνται ότι δεν θα κατορθώσουν «να κρατηθούν μόνιμα στην εξουσία». Αν και έχει επιτευχθεί ένας συμβιβασμός, δεν εμπιστεύονται τους ολιγαρχικούς, «αντί να δώσουν πίστη στους αντιπάλους τους προτιμούν να πάρουν μέτρα». Ζητούν για παράδειγμα από τον Νικόστρατο να αφήσει πέντε αθηναϊκά πλοία και να απομακρύνουν τους αντιπάλους τους, γιατί υποπτεύονται ότι αυτοί δεν είχαν καλούς σκοπούς. Ειδικότερα, η επάνδρωση των πέντε πλοίων με ολιγαρχικούς Κερκυραίους αποτελούσε δόλιο τέχνασμα των δημοκρατικών, για να τους καταστήσουν ακίνδυνους. Εύλογα οι ολιγαρχικοί αισθάνονται δυσπιστία και φόβο τόσο για τις προθέσεις των δημοκρατικών όσο και για τη στάση της Αθήνας απέναντί τους, και γι' αυτό καταφεύγουν ικέτες στο ιερό των Διοσκούρων. Την «απόλυτη δυσπιστία που δημιούργησε ο ανταγωνισμός», την πολιτική αντιπαράθεση, φαίνεται ότι «δεν υπήρχε τρόπος που να μπορέσει να την διαλύσει, ούτε εγγυήσεις ούτε όρκοι φοβεροί». Ο πόλεμος διδάσκει στους ανθρώπους να γίνονται χειρότεροι και υπονομεύει την εμπιστοσύνη και τις ανθρώπινες σχέσεις.

6. α. νῆες, ἐπικούρου, πολὺς, ἠπείρους, λαθῶν
β. παραγίγνεται, βοηθῶν, ἔπρασσε, πείθει (μονάδα 1)
παρεγένετο, ἐβοήθησε, ἔπραξε, ἔπεισε ἢ/καὶ ἔπιθε (μονάδες 4)

7. α.

ἀλλήλοις: (ἔμμεσο) αντικείμενο στο απαρέμφατο *ξυγχωρῆσαι*.

οἷ: υποκείμενο στο ρήμα *ἔμειναν*.

ταῦτα: σύστοιχο αντικείμενο στη μετοχή *πράξας*.

αὐτοί: υποκείμενο στο εννοούμενο ρήμα *πείθουσιν* (και στη μετοχή *πληρώσαντες* και στο απαρέμφατο *ξυμπέμψειν*).

αὐτούς: αντικείμενο στο ρήμα *άνίστη*.

β. *ὑπεξανήγετο*: ρήμα της πρότασης, *ἡ ναῦς*: υποκείμενο στο (ρήμα) *ὑπεξανήγετο*, *Κορινθία*: επιθετικός προσδιορισμός στο *ναῦς*, *κεκρατηκός*: επιρρηματική χρονική ή αιτιολογική μετοχή, (γενική απόλυτη), *τοῦ δήμου*: υποκείμενο στη (μετοχή) *κεκρατηκός*.

*Οι ενδεικτικές απαντήσεις για τις ερωτήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_13069